

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság

– tartózkodási hely és levelezési cím:

/ felperesnek –

a **Cofidis Magyarországi Fióktelepe** /1132 Budapest, Váci út 96-98./ alperes ellen -
devizaszerződés érvénytelensége iránt indított perében meghozta a következő

V É G Z É S T:

A másodfokú bíróság az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló Lisszaboni szerződés 2009. december 1-ei hatályba lépésére tekintettel az EUMSZ 267. cikkében szabályozott /korábban 234. cikk/ előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti elő az Európai Unió Bíróságának:

1. A szerződés főtárgyát érintő érvénytelenség esetén /árfolyamkockázati tájékoztató tisztességtelensége/ a tisztességtelen feltétel mellőzésekor, összhangban áll-e az a 93/13. számú irányelvvel az a törvényi rendelkezés /DH2. tv. 37. § (1) bekezdés/, amely a szerződés teljesíthetőségének vizsgálata nélkül előzetesen arra kötelezi a fogyasztót, hogy már a kereseti kérelme előterjesztésekor terjesszen elő a szerződés érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítása iránti kereseti kérelmet.
2. A bírói vizsgálatot követően, a szerződés teljesíthetőségének hiányában indokolt-e a fogyasztó felhívása nyilatkozattételre a szerződés teljes érvénytelensége esetén, hogy az eredeti állapot helyreállítását (C-126/17., C-472/20), vagy a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak az alkalmazását kéri (C-520/21), és az ennek megfelelő, az eljárásjog által megkívánt elszámolást terjessze elő.

A másodfokú bíróság az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali határozatának meghozataláig a per tárgyalását felfüggeszti.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

1. A tényállás:

A felperes az alperesi jogelőddel /Banif Plus Bank Zrt./ 2007. október 26-án 181151. szám alatt devizaalapú kölcsönszerződést kötött. A szerződésben vállalta, hogy 60 hónapon keresztül megfizet az alperesi jogelődnek havonta 34.572 Ft törlesztőrészletet, amely 20,07 % ügyleti kamat és 24,02 % THM mellett a futamidő végéig figyelembe vett 60 hónap alapján összesen 2.074.320 Ft. A finanszírozás devizanemét CHF-ben jelölték meg. Rögzítették, hogy az „ügyfél tudomásul veszi és elfogadja, hogy külföldi devizanem választása esetén az árfolyamok változása miatt a hátralévő tőkeösszeg és a törlesztőrészletek változhatnak, és a változások kockázatát magára vállalja.” Az ÁSZF 8. pontja szerint „Külföldi deviza alapú konstrukció választása esetén a forintban kifejezett tőkeösszeg a szerződés időtartama alatt a Forint és a külföldi deviza közötti, OTP Bank Nyrt. által naponta meghatározott

devizaárfolyamváltozásoknak megfelelően változik a kölcsönt nyújtó Általános Szerződési Feltételeiben, valamint az Üzletszabályzatban közzétettek szerint.”

A felperes keresetlevelében kérte ezen szerződés érvénytelenségének megállapítását az Európai Unió Bírósága C-51/17. számú ítéletének feltételrendszere alapján. Hivatkozott az árfolyamkockázatot az adósra történő átteleptetésének tisztességtelenségére. Jogkövetkezményként a C-472/20. számú ítéletében rögzítettek szerint kérte az eredeti állapot helyreállítását azzal, hogy az alperes fizessen meg a felperesnek 1.590.033 Ft-ot. Ezen összegszerűséget akként jelölte meg, hogy összesen 3.664.353 Ft-ot fizetett meg a felperesnek a szerződés szerint visszafizetendő 2.074.320 Ft helyett, amelynek a különbözete 1.590.033 Ft. Kérte egyben a dr. Sőre Zoltán Önálló Bírósági Végrehajtó előtt folyamatban lévő végrehajtást a jelen per lezárásáig felfüggeszteni.

Az elsőfokú bíróság a 2023. április 24-én kelt 2. számú végzésével többek között arra is felhívta a felperest, hogy terjesszen elő a DH2 tv. 37. §-ának megfelelő kereseti kérelmet, amelyben az érvénytelennek állított szerződést érvényessé, vagy hatályossá nyilvánítására vonatkozó marasztalást tartalmazó kereseti kérelmet fogalmaz meg.

A felperes a 2023. május 18-án kelt beadványában hivatkozott a C-705/21. számú ítéletben foglaltakra, mely szerint a 93/13/EGK irányelvvel ellentétes a szerződés hatályossá, vagy érvényessé nyilvánítása, az elszámolást pedig a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kell elvégezni.

Az elsőfokú bíróság végzésében a felperes keresetlevelét visszautasította. Indokolásában rögzítette, hogy a felperes nem tett eleget a DH2 törvényben foglaltaknak és továbbra is az eredeti állapot helyreállítását kérte, nem csatolta a felülvizsgált elszámolás adatait és módszertanát tartalmazó elszámolást.

2. A felek álláspontja

A felperes a végzés ellen fellebbezést nyújtott be, amelyben kérte az elsőfokú bíróság végzésének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság kötelezését az ügy tárgyalására. Hivatkozott változatlanul arra, hogy a C-705/21. számú ítélet alapján nincs helye a szerződés érvényessé, vagy hatályossá nyilvánítására. Álláspontja szerint a Bíróságnak az elszámolást az irányelv és az EU irányadó joggyakorlata alapján kell elvégezni. Hangsúlyozta, hogy a nemzeti bíróság a tisztességtelen feltétel tartalmát nem módosíthatja. Rámutatott arra, hogy az árfolyamkockázatviselési kötelezettség nem terheli, mivel az alperes nem tett eleget a szerződés megkötését megelőzően az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének, ezért a főszoolgáltatást megállapító szerződési feltétel tisztességtelensége az egész szerződés érvénytelenségét vonja maga után. A bíróság feladata annak vizsgálata is, hogy a nemzeti szabályok lehetővé teszik-e a fogyasztó azon helyzetének jogi és ténybeli helyreállítását, amely akkor lett volna, ha nem köti meg a szerződést.

Az alperes a fellebbezésre nem tett észrevételt.

3. A jogvitában alkalmazandó hazai és közösségi jogszabályok, és annak tartalma:

Magyarország vonatkozó jogszabályai:

[A Polgári Törvénykönyvről szóló a szerződéskötéskor /2008. október 26./ hatályban lévő 1959. évi IV. tv.:](#)

237. § (1) Érvénytelen szerződés esetében a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet kell visszaállítani.

(2) Ha a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja. Az érvénytelen szerződést érvényessé lehet nyilvánítani, ha az érvénytelenség oka – különösen uzsorás szerződés, a felek szolgáltatásainak feltűnő aránytalansága esetén az aránytalan előny kiküszöbölésével – megszüntethető. Ezekben az esetekben rendelkezni kell az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás visszatérítéséről.

361. § (1) Aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

(2) Nem köteles visszatéríteni a gazdagodást az, aki attól a visszakövetelés előtt elesett, kivéve ha

a) számolnia kellett a visszatérítési kötelezettséggel, és felelőssége a gazdagodás megszűnéséért megállapítható, vagy

b) rosszhiszeműen jutott a gazdagodáshoz.

(3) Ha az, akinek részére a gazdagodást vissza kellene téríteni, azt tilos vagy a jóérkölszbe ütköző magatartásával maga idézte elő, a bíróság az ügyész indítványára a vagyoni előnyt az állam javára ítélni meg.

2014. évi XL. törvény a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről (DH2. tv.)

37. § (1) E törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (a továbbiakban: részleges érvénytelenség) megállapítását – az érvénytelenség okától függetlenül – a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek – a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának – alkalmazására is kiterjedően kérheti. Ennek hiányában a keresetlevél, illetve a kereset érdemben – eredinénytelen hiánypótlási felhívást követően – nem bírálható el. Ha a fél az érvénytelenség vagy a részleges érvénytelenség jogkövetkezményének levonását kéri, úgy azt is meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen jogkövetkezményt alkalmazzon. A jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összességében is megjelölt, határozott kérelmet kell előterjesztenie.

1/2010. (VI. 28.) PK vélemény Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről.

1. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma a PK 32. állásfoglalását meghaladottnak tekinti.

2. Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy az ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, vagyis a felek által célzott joghatások nem érhetőek el. Ez az a jogkövetkezmény, amelyet semmisség esetén a bíróságnak hivatalból kell alkalmaznia, illetve amelyre - ha törvény kivételt nem tesz - bárki határidő nélkül hivatkozhat. Megtámadhatóság esetén azonban ez az általános jogkövetkezmény is csak akkor alkalmazható, ha az arra jogosult a szerződést eredményesen megtámadta.

Az érvénytelenség további jogkövetkezményeit (1959. évi IV. törvény 237. §) - mind semmisség, mind megtámadhatóság esetén - a bíróság csak a fél erre irányuló kérelme alapján, az elévülés illetve elbirtoklás korlátai között alkalmazza.

3. Az eredeti állapot helyreállítása csak természetben történhet. Nem minősül az eredeti állapot helyreállításának az, ha valamelyik fél a kapott dologszolgáltatást csak annak pénzbeli egyenértéke megfizetésével tudná visszaszolgáltatni.

4. Az érvénytelen szerződés alapján kölcsönösen teljesített szolgáltatások visszatérítése is csak kölcsönösen és egyidejűleg történhet. Csak az a fél követelheti eredményesen a neki visszajáró szolgáltatást, aki egyben vállalja, hogy maga is visszatéríti a számára teljesített szolgáltatást és erre képes is.

5. Ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető vagy utóbb megszűnt a bíróság az érvénytelen szerződést a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilváníthatja. A szerződés érvényessé nyilvánítása egyenrangú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával. Ha mindkettő alkalmazható lenne, akkor a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség melyik jogkövetkezményét alkalmazza.

6. Ha a szerződéskötés előtt fennállt helyzet visszaállítása - akár eredeti, akár utólagos irreverzibilitás folytán - nem lehetséges vagy nem célszerű és a szerződés érvényessé sem nyilvánítható, a bíróság a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánítja és rendelkezik az esetleg ellenszolgáltatás nélkül maradt szolgáltatás ellenértékének pénzbeli megtérítéséről.

7. A bíróság a fél által kért jogkövetkezmény helyett az érvénytelenség más jogkövetkezményét is alkalmazhatja, nem alkalmazhat azonban olyan megoldást, amely ellen valamennyi fél tiltakozik.

8. Az érvénytelenség jogkövetkezményei levonásánál a bíróságnak gondoskodnia kell az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának a fenntartásáról, meg kell akadályoznia bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását.

9. A kamat illetve a használati díj az eredeti állapot helyreállítása körén kívül eső olyan járulékos igények, amelyek a visszatérítendő pénz-, illetve dologszolgáltatás adott időtartamon keresztül történt birtoklásán és használatán, mint többletényállási elemek alapulnak.

10. Az egymás egyenértékű szolgáltatásait kölcsönösen használó felek egyike sem kötelezhető a másik javára használati, díj illetve kamat megfizetésére, amíg a szerződés érvénytelenségét a bíróság ítélettel meg nem állapítja.

A másik fél szolgáltatását egyoldalúan használó fél - ilyen kérelemre - kamat, illetve használati díj megfizetésére köteles.

2/2010. (VI. 28.) PK vélemény Az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről.

2. A félnek a szerződés érvénytelenségére alapított marasztalási kereseti (vizontkereseti) kérelemben pontosan meg kell jelölnie, hogy az érvénytelenség melyik törvényi jogkövetkezményének alkalmazását milyen tartalommal kéri a bíróságtól.

7. Az eredeti állapot helyreállítására irányuló kereseti kérelem esetében a bíróság - kifejezett joglemondás hiányában - az alperes vizontkeresetének, illetve ellenkérelmének előterjesztése nélkül is köteles dönteni az alperesnek visszajáró szolgáltatásról.

Az alkalmazandó közösségi jogszabályok:

A Tanács 1993. április 5-i 93/13/EGK irányelve a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről

1. cikke

(1) Ennek az irányelvnek az a célja, hogy közelítse a tagállamoknak az eladó vagy szolgáltató és fogyasztó között kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseit.

7. cikke

(1) A tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását.

Az Európai Unió Bíróságának esetjoga:

- C-483/16. számú ügye Sziber Zsolt kontra ERSTE Bank Hungary ítélete
- C-126/17. számú ügye ERSTE Bank Hungary Zrt. kontra Czakó Orsolya ítélete
- C-472/20. számú ügye Lombard Pénzügyi és Lízing Zrt. kontra PN ítélete.
- C-705/21. számú ügye MJ kontra AxFina Hungary Zrt. ítélete.
- C-520/21. számú ügye Arkadiusz Szcześniak kontra Bank M. SA ítélete

Az előterjesztés indokai:

A szerződés főtárgyát érintő tisztességtelenség esetén nem letisztázott a magyar bírói gyakorlatban, hogy milyen jogkövetkezményekkel lehet számolnia fogyasztónak. Ezt nehezíti, hogy a DH2. törvény 37. §-a még akkor is kötelezi a fogyasztót a szerződés érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítása iránti kereseti kérelem előterjesztésére, amikor még nem került sor annak bírói vizsgálatára, hogy a szerződés a tisztességtelen szerződési feltétel kihagyásával teljesíthető-e. Felmerül az is, hogy választhat-e a fogyasztó az eredeti állapot helyreállítása és a jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazása között annak érdekében, hogy olyan helyzetbe kerüljön, amelyben a tisztességtelen szerződési feltétel nélkül lett volna. Mindezek tisztázása érdekében tanács elnöke indokoltnak látta az eljárás felfüggesztését a Pp. (2016. évi CXXX. tv.) 126 §. (1) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel egyben az EUB C-564/19. számú ítéletére és az Európai Unió Bíróságához való fordulást az előzetes döntéshozatali kérelmével.

Budapest, 2023. szeptember 13.

dr. Juhász Krisztina s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelesítve
Janekné Griger Ilona
tiszttviselő